

Vlaams
Parlement

ingediend op **156** (2019-2020) – Nr. 1
27 november 2019 (2019-2020)

Conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Katrien Schryvers, Katrien Partyka, Joke Schauvliege,
Maaïke De Rudder, Tinne Rombouts en Lode Ceyskens

betreffende het opstellen van een kader
voor mobiele mantelzorgwoningen

Inleiding

De Vlaamse Regering wil dat Vlamingen met een zorgbehoefte zo lang mogelijk in hun thuisomgeving kunnen blijven wonen.¹ In het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 lezen we de ambitie om verder in te zetten op mogelijkheden voor ouderen om zo lang mogelijk thuis of in de buurt te kunnen blijven wonen, met aangepaste zorg, infrastructuur en technologische innovaties. In het Pact 2020 werd de doelstelling geformuleerd om de levenskwaliteit van ouderen te versterken door thuiszorg substantieel uit te bouwen, zodat mensen zo lang mogelijk autonoom kunnen leven.² In dezelfde filosofie heeft voormalig minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeurzen het Vlaams Mantelzorgplan 2016-2020 opgesteld, met niet minder dan 115 acties om de ondersteuning van mantelzorgers te optimaliseren.³ In het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 staat daarover het volgende: "We ondersteunen volop de mantelzorgers. We voeren het Vlaamse mantelzorgplan, dat loopt tot eind 2020, verder uit en evalueren het."

Tijdens de vorige legislatuur lanceerde ook het Vlaams Parlement tal van initiatieven vanuit het standpunt dat mensen zo lang mogelijk thuis verzorgd moeten worden. Zo riep de resolutie betreffende de ontwikkeling van buurtgerichte ondersteuning van zorgafhankelijke mensen op om "wonen in de eigen buurt bij zorgbehoevendheid als een richtsnoer voor het beleid" te hanteren.⁴ De conceptnota betreffende het beleid van de sociale huisvestingsmaatschappijen met betrekking tot het creëren van een aanbod aan aangepaste sociale huurwoningen bevatte ook een pleidooi om dat principe maximaal door te trekken naar de sociale huisvesting.⁵

Die beleidsdoelstellingen hebben belangrijke implicaties voor het woonbeleid. In de conceptnota van de vorige Vlaamse Regering 'Vlaams welzijns- en zorgbeleid voor ouderen. Dichtbij en integraal. Visie en veranderagenda'⁶ worden drie perspectieven geformuleerd die een sterke weerslag hebben op het woonbeleid:

- perspectief 3: wonen in een aangepaste, veilige en herkenbare leef- en woonomgeving;
- perspectief 5: blijven wonen in de eigen woonst, aangepast en veilig;
- perspectief 6: aangepast wonen met zorg.

Deze conceptnota wil een kader bieden voor mobiele mantelzorgwoningen en sluit bijgevolg aan bij perspectief 6. Dat perspectief is van toepassing als de woning van een persoon met een zorgbehoefte niet aanpasbaar is of als de woning van de mantelzorger onvoldoende ruimte of mogelijkheden biedt om die persoon met een zorgbehoefte te laten inwonen. Het is dan belangrijk dat "zorg kan aangeboden worden binnen een diversiteit aan alternatieve, eventueel intergenerationele woonvormen".⁷

Deze conceptnota heeft tot doel een kader uit te werken voor zo'n alternatieve woonvorm, waarbinnen mobiele mantelzorgwoningen op een rechtszekere manier aangeboden kunnen worden. De indieners van deze conceptnota zijn ervan overtuigd dat dit type woningen een nuttige aanvulling kan vormen om de eerder

¹ VRIND 2017, 2017, p. 185.

² Pact 2020, 2009, p. 15.

³ Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Nabije zorg in een warm Vlaanderen – Vlaams Mantelzorgplan 2016-2020, 2016, 95 p.

⁴ Resolutie betreffende de ontwikkeling van buurtgerichte ondersteuning van zorgafhankelijke mensen (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2347/3).

⁵ Conceptnota betreffende het beleid van de sociale huisvestingsmaatschappijen met betrekking tot het creëren van een aanbod aan aangepaste sociale huurwoningen. (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 627/1).

⁶ Vlaamse Regering, conceptnota Vlaams welzijns- en zorgbeleid voor ouderen. Dichtbij en integraal. Visie en veranderagenda, 79 p., (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 841/1).

⁷ Vlaamse Regering, conceptnota Vlaams welzijns- en zorgbeleid voor ouderen. Dichtbij en integraal. Visie en veranderagenda, p. 28, (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 841/1).

vermelde doelstelling van de Vlaamse Regering te bereiken, maar tegelijk beseffen ze dat er nog een aantal hindernissen zijn. Daarom proberen de indieners een aantal verduidelijkingen en voorstellen te formuleren aan de hand waarvan dat kader vorm kan krijgen.

Om de noodzaak van dat kader te verantwoorden wordt eerst de maatschappelijke behoefte geïdentificeerd waaraan deze conceptnota wil tegemoetkomen. Vervolgens wordt gekeken naar de mogelijkheden die er momenteel in Vlaanderen zijn om met die maatschappelijke behoefte om te gaan. Verder worden een aantal hindernissen geïdentificeerd die op dit ogenblik beletten dat ook de mobiele mantelzorgwoning kan worden ingezet voor de realisatie van die beleidsdoelstellingen. Ten slotte wordt het Nederlandse kader bondig weergegeven omdat het kan dienen als inspiratiebron voor eventuele wijzigingen.

1. Maatschappelijke behoefte

1.1. Demografie

De Belgische bevolking neemt toe en ze vergrijsst. In 2020 zal een Vlaming op de vijf 65 jaar of ouder zijn. In 2030 zal dat zelfs een op de vier zijn. Bij de 80-plussers is er een evolutie van 5 procent in 2010, naar 7 procent in 2030 en 9 procent in 2040. De levensverwachting zal op iets meer dan 45 jaar tijd met 8 jaar toegenomen zijn voor mannen, en met 6 jaar voor vrouwen.⁸

Met die demografische evolutie gaat een stijgende zorgbehoefte gepaard. Hoewel veel mensen met een chronische ziekte erin slagen om comfortabel, actief en zelfstandig te leven, zullen leeftijdgerelateerde welzijns- en gezondheidsbehoeften een aanzienlijke impact hebben op de vraag naar welzijns- en gezondheidszorg.⁹

1.2. Vermaatschappelijking van de zorg

Mensen worden alsmoer ouder, maar tegelijk verblijven ze steeds minder lang in woonzorgcentra of andere residentiële zorgvoorzieningen. Er zijn extra mogelijkheden nodig om die zorg in de thuisomgeving te kunnen aanbieden. De logische consequentie daarvan is dat de woning waarin die zorg wordt aangeboden, ook aan die zorgbehoefte aangepast moet zijn.

Vermaatschappelijking van de zorg staat bovendien in nauw verband met mantelzorg. In 2018 waren er in ons land 158.104 mantelzorgers en 134.502 zorgbehoevenden geregistreerd.¹⁰ Door het optrekken van de pensioenleeftijd en de inburgering van het tweeverdienersmodel is het bieden van mantelzorg echter niet evident. Vandaar dat voormalig Vlaams minister Jo Vandeurzen een mantelzorgplan uitwerkte om mantelzorgers een goede ondersteuning te bieden en hun harde werk te erkennen.¹¹ Daarnaast stelt de conceptnota over ouderenzorg voorop dat belemmeringen om voor elkaar te zorgen moeten worden weggenomen. Dat is meteen ook het doel van deze conceptnota.

⁸ Vlaamse Regering, conceptnota Vlaams welzijns- en zorgbeleid voor ouderen. Dichtbij en integraal. Visie en veranderagenda, p. 8 (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 841/1).

⁹ Vlaamse Regering, conceptnota Vlaams welzijns- en zorgbeleid voor ouderen. Dichtbij en integraal. Visie en veranderagenda, p. 9. (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 841/1).

¹⁰ *Schriftelijke vraag* VI.Parl. 2018-2019, nr. 276 van 18 maart 2019 van Katrien Schryvers aan Jo Vandeurzen.

¹¹ Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Nabije zorg in een warm Vlaanderen – Vlaams mantelzorgplan 2016-2020, 2016, 95 p.

2. Ondersteuning in Vlaanderen

2.1. Wonen in een aangepaste woning

In het kader van de doelstelling om mensen met een zorgbehoefte zo lang mogelijk thuis te laten wonen, faciliteert Vlaanderen de mogelijkheden om bestaande woningen aan te passen aan een inwoner die met een zorgbehoefte geconfronteerd wordt. Dat komt overeen met het hierboven genoemde perspectief 5.

Zo bestaat er een aanpassingspremie waarmee investeringen voor woningaanpassingen (gedeeltelijk) kunnen worden gefinancierd en is zorgwonen apart opgenomen in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO). Als handelingen voor het creëren van een ondergeschikte wooneenheid vergunningsplichtig zijn, wordt die verplichting in geval van zorgwonen omgezet in een meldingsplicht. Dankzij een aparte zorgcode in het bevolkingsregister hoeven zorgbehoevenden niet langer in te leveren op hun uitkeringen. Alleen als ze buiten het bestaande bouwvolume willen treden, moeten ze nog een vergunning aanvragen.

In het huidige kader van zorgwonen ligt de focus dus op het aanpassen en verbouwen van ofwel de eigen woning, ofwel de woning van iemand met wie de zorgbehoevende een persoonlijke band heeft. Tot en met 2016 heeft dat geleid tot 1294 meldingen van de creatie van een zorgwoning.¹² In 2017 en 2018 kwamen daar nog respectievelijk 169 en 269 meldingen bij, waardoor het totale aantal op 1732 zorgwoningen ligt.¹³ Die melding is alleen nodig als er werkzaamheden moeten worden uitgevoerd die vergunningsplichtig zijn. Dat betekent dus dat de zorgwoningen waarvoor geen melding is gedaan, niet in die cijfers vervat zijn. Daarnaast zijn er tot nu toe 843 vergunningen verleend voor zorgwoningen (die dus buiten het bestaande bouwvolume treden).¹⁴ Aan 9226 personen werd een aanpassingspremie toegekend voor uitgevoerde werkzaamheden, voor een totaalbedrag van 2,26 miljoen euro.¹⁵

Niet elke woning kan echter aangepast of omgebouwd worden zodat ze helemaal geschikt is voor de zorgbehoevende. Bovendien betekent een dergelijke aanpassing van de woning zowel op financieel vlak als op het vlak van privacy een grote stap. Als de ruimte rond de woning dat toelaat, kan een mobiele mantelzorgwoning in dat geval een oplossing bieden. Die woonunit kan immers geplaatst worden zonder dat rekening gehouden moet worden met de interne structuur van de woning waarbij ze geplaatst wordt. Het plaatsen van zo'n woonunit is bijgevolg minder ingrijpend voor de bewoners van de bestaande woning. Bovendien betekent het plaatsen van een tijdelijke constructie mogelijk een minder grote investering.¹⁶ Ten slotte is het maatschappelijke rendement mogelijk hoger door de verplaatsbaarheid van de voorziening. Bij aanpassingen aan een bestaande woning bestaat het risico dat de subsidie gebruikt moet worden voor verbouwingen die na verloop van tijd overbodig zijn geworden en/of opnieuw ongedaan gemaakt moeten worden.

Ook de vorige Vlaamse Regering erkende het belang om in te zetten op mobiele

¹² *Schriftelijke vraag* VI.Parl. 2015-16, nr. 546 van 18 maart 2016 van Katrien Schryvers aan Joke Schauvliege.

¹³ *Schriftelijke vraag* VI.Parl. 2017-18, nr. 214 van 8 januari 2018 van Katrien Schryvers aan Joke Schauvliege en *Schriftelijke vraag* VI.Parl. 2019-20, nr. 39 van 23 oktober 2019 van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir.

¹⁴ *Schriftelijke vraag* VI.Parl. 2016-17, nr. 480 van 15 maart 2017 en *Schriftelijke vraag* VI.Parl. 2017-18, nr. 214 van 8 januari 2018 van Katrien Schryvers aan Joke Schauvliege en *Schriftelijke vraag* VI.Parl. 2019-20, nr. 39 van 23 oktober 2019 van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir.

¹⁵ *Schriftelijke vraag* VI.Parl. 2016-17, nr. 412 van 21 februari 2017 van Katrien Schryvers aan Jo Vandeurzen.

¹⁶ Ruimte Vlaanderen, Mobiel zorgwonen en ruimtelijke ordening – een toelichting voor gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaren, 2017, p. 2.

mantelzorgwoningen en zette daarom het proefproject 'Naar een toekomst van mobiele zorg' op. De doelstelling van dat proefproject bestaat erin om een businessmodel en een blauwdruk te realiseren, zonder daarvoor extra subsidies te hoeven uittrekken.

2.2. Bestaande regelgeving voor mobiele mantelzorgwoningen

De mobiele mantelzorgwoning kan een oplossing bieden om mensen met een zorgbehoefte in hun vertrouwde omgeving te laten wonen. Vanuit die invalshoek past het concept in de trend van de vermaatschappelijking van de zorg. Het is een alternatief voor mensen die wel bereid zijn om op hun grond faciliteiten te bieden aan iemand met een zorgbehoefte, maar die geen ingrijpende of dure wijzigingen aan hun eigen woning willen of kunnen doorvoeren.

Een mobiele mantelzorgwoning wordt buiten het bestaande gebouw geplaatst. Dat heeft uiteraard een ruimtelijke impact. Het spreekt vanzelf dat niet elke context geschikt is om zo'n zorgunit te plaatsen. Buren kunnen een zorgunit immers als hinderlijk ervaren en het kan leiden tot 'verrommeling' of misbruiken.¹⁷ In de situaties waarin het wel mogelijk en wenselijk is, moet door de tijdelijke plaatsing van een mobiele mantelzorgwoning een oplossing geboden kunnen worden voor mensen die zorg nodig hebben, en die zorg op die manier dicht bij de mantelzorgers kunnen krijgen.

Voor het plaatsen van tijdelijke mobiele units bestaat vandaag geen specifieke regelgeving op het vlak van ruimtelijke ordening, behalve als de unit geplaatst wordt om onderdak te bieden aan asielzoekers en vluchtelingen, of aan burgers van wie de woning onbewoonbaar is geworden door onvoorziene omstandigheden¹⁸. In principe kunnen dergelijke woningen vergund worden als er geen strijdigheid is met een verordening, verkavelingsvoorschrift, bijzonder plan van aanleg (BPA) of ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP). Op basis van de huidige regels met betrekking tot het zorgwonen is het evenwel niet mogelijk om een tijdelijke mobiele unit te vergunnen als zorgwoning. Bij een vergunningsaanvraag zal de vergunningverlenende overheid ook steeds moeten beoordelen of de vergunningsaanvraag niet ingaat tegen de goede ruimtelijke ordening. Zo kan bij de aanvraag om een mobiele mantelzorgwoning achteraan in de tuin te plaatsen het feit dat het gaat over wonen in een tweede bouwlijn, een weigeringsgrond vormen. Lokale overheden vrezen vaak terecht dat een dergelijke mobiele mantelzorgwoning een permanent karakter zal krijgen. Die onzekerheid leidt er onder meer toe dat het voor ondernemingen voorlopig weinig interessant is om zich op de markt van de mobiele woonunits te begeven.

De recente wijzigingen aan de VCRO geven lokale besturen meer mogelijkheden. Bij verkavelingsvoorschriften die ouder zijn dan vijftien jaar¹⁹, achterhaalde voorschriften uit BPA's, algemene plannen van aanleg (APA's) en sommige voorschriften van gemeentelijke RUP's is het voor een lokaal bestuur op basis van gegronde ruimtelijke overwegingen mogelijk om af te wijken van die voorschriften.²⁰

¹⁷ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Vragen en antwoorden over mantelzorgwoningen, Arnhem, 2015, p. 5.

¹⁸ Artikel 5/2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 betreffende de meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

¹⁹ Artikel 58 van het decreet van 8 december 2017 houdende wijziging van diverse bepalingen betreffende ruimtelijke ordening, milieu en omgeving, *BS* 20 december 2017.

²⁰ Artikel 62 van het decreet van 8 december 2017 houdende wijziging van diverse bepalingen betreffende ruimtelijke ordening, milieu en omgeving, *BS* 20 december 2017.

2.3. Wijzigingen met betrekking tot mobiel zorgwonen

Getrapt systeem

De lokale overheden zijn uiteraard het best geplaatst om te oordelen welk beleid ze willen voeren op het vlak van ruimtelijke ordening. De specifieke regelgeving voor zorgwonen toont echter aan dat de decreetgever het legitiem acht om in een zorgcontext een grotere flexibiliteit voor de burger te bieden, ook al wordt de lokale autonomie daardoor in zekere mate ingeperkt. De indieners van deze conceptnota zijn de mening toegedaan dat die logica mutatis mutandis kan worden doorgetrokken naar mobiele mantelzorgwoningen.

In de huidige regeling voor zorgwonen bestaat een getrapt systeem. Als er geen structurele werkzaamheden worden uitgevoerd, is er geen meldings- of vergunningsplicht. Bij structurele werkzaamheden die binnen het bestaande bouwvolume blijven, is er wel een meldingsplicht, maar geen vergunningsplicht. Alleen als er buiten het bouwvolume wordt getreden, is er toch een vergunning voor de werkzaamheden nodig. Zo'n getrapt systeem is een logisch gevolg van de afweging tussen enerzijds de maatschappelijke behoefte aan zorgwonen, en anderzijds de sociale en ruimtelijke impact van de ingrepen die nodig zijn om aan die maatschappelijke behoefte te voldoen.

Een vergelijkbaar getrapt systeem zou kunnen worden toegepast op mobiele mantelzorgwoningen. De twee voornaamste elementen om het toepasselijke regime te bepalen zijn daarbij de tijdelijkheid en de ruimtelijke impact. Die elementen zijn ook opgenomen in artikel 4.2.3, eerste lid, van de VCRO en gelden er als richtlijn voor de Vlaamse Regering bij het opstellen van de lijst van handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is.

Tijdelijkheid

Wat de tijdelijkheid betreft, is het belangrijk dat een mobiele mantelzorgwoning alleen kan worden geplaatst als er sprake is van een zorgbehoefte. Het lijkt helder en eenvoudig om de voorwaarden die voor het huidige zorgwonen gelden, te transponeren naar een nieuwe regeling voor mobiele mantelzorgwoningen. Die voorwaarden zijn nu: ten hoogste twee hulpbehoevende personen (dat zijn personen met een handicap, personen die in aanmerking komen voor het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden of personen met een behoefte aan ondersteuning om zich in het thuismilieu te kunnen handhaven), ten hoogste twee personen ouder dan 65 jaar of de mantelzorger.²¹ Zodra de zorgbehoefte eindigt, moet dat ook gemeld worden.

Om het aspect tijdelijkheid te garanderen kan bepaald worden dat de plaatsing van een mobiele mantelzorgwoning via een meldingsplicht, alleen toegestaan is als de mantelzorgwoning geplaatst wordt via een huurovereenkomst bij een erkende firma. Die erkenning kan dan verdere voorwaarden inhouden. Op die manier worden lokale besturen 'ontzorgd', doordat ze (mee) verantwoordelijk zijn voor de handhaving. Door te werken met een huurovereenkomst wordt bovendien een incentive gegeven om de constructie dadelijk te verwijderen zodra de zorgrelatie ophoudt te bestaan.

Ruimtelijke impact

Naast het aspect tijdelijkheid is ook de ruimtelijke context van belang. Hieronder wordt de Nederlandse situatie weergegeven als inspiratiebron. Het principe dat ook in Nederland voor mantelzorgwoningen geldt, bestaat erin dat een beperktere

²¹ Artikel 4.1.1, 18°, van de VCRO.

impact vergunningsvrij kan, maar dat een verdergaande impact steeds vergunningsplichtig is.

3. Nederlandse situatie als inspiratiebron

In Nederland kan een mantelzorgwoning volledig vergunningsvrij worden gebouwd onder bepaalde voorwaarden. Er moet voldaan zijn aan de regels voor bijbehorende bouwwerken in bijlage II bij het besluit van 25 maart 2010 houdende regels ter uitvoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Voor mantelzorgwoningen die bij een woning worden gebouwd, is bepaald dat ze per definitie beschouwd worden als 'functioneel verbonden'.

Grosso modo kan het concept mantelzorgwoning op de volgende vijf manieren gerealiseerd worden:

- 1° een bestaand gedeelte van het huis of een bijgebouw bij het huis van de mantelzorgverzorger of van de verzorgde wordt geschikt gemaakt voor bewoning, bijvoorbeeld een garage of een tuinhuis;
- 2° er wordt tijdelijk, voor de duur van de mantelzorgrelatie, een zorgunit aan de woning van de mantelzorgverzorger of de verzorgde geplaatst, met daarin een slaap- en/of badkamer;
- 3° er wordt tijdelijk, voor de duur van de mantelzorgrelatie, een zelfstandige mantelzorgwoning met een eigen ingang, een woon- en/of slaapkamer, sanitaire voorzieningen en een keuken op het erf bij het huis van de mantelzorgverzorger of van de verzorgde geplaatst;
- 4° het huis van de mantelzorgverzorger of van de verzorgde wordt voorzien van een permanente aanbouw die onderdeel uitmaakt van het hoofdgebouw, waarin de verzorgde of de mantelzorgverzorger wordt gehuisvest;
- 5° bij het huis van de mantelzorgverzorger wordt voor de huisvesting van de verzorgde of van de mantelzorgverzorger een permanent bijgebouw gerealiseerd, dat geen onderdeel uitmaakt van het hoofdgebouw.²²

Het bijbehorende bouwwerk mag aan de achterzijde van de bestaande woning vast worden gebouwd of als apart bouwwerk in de achtertuin worden opgericht. De maximaal toelaatbare oppervlakte is afhankelijk van de oppervlakte van het achtererf:

- bij een bebouwingsgebied tot 100 m² geldt een maximum van 50 procent van het bebouwingsgebied;
- bij een bebouwingsgebied tussen 100 en 300 m² is het maximum 50 m², vermeerderd met 20 procent van het deel van het bebouwingsgebied dat groter is dan 100 m²;
- bij een bebouwingsgebied dat groter is dan 300 m², is het maximum 90 m², vermeerderd met 10 procent van het deel van het bebouwingsgebied dat groter is dan 300 m², tot een maximum van 150 m²;
- voor een mantelzorgwoning in het buitengebied (buiten bebouwde kom) zijn de mogelijkheden nog iets ruimer. Als voorwaarde geldt dan wel dat het gaat om een bijbehorend bouwwerk dat in één deel of in verschillende delen kan worden verplaatst.²³

Het bijbehorende bouwwerk mag maximaal uit één bouwlaag bestaan. De mantelzorgwoning moet aan alle kwaliteits- en veiligheidsvoorwaarden van het bouwbesluit voldoen. Voor mantelzorgwoningen die niet aan die voorwaarden voldoen, moet een omgevingsvergunning worden aangevraagd.

²² Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Vragen en antwoorden over mantelzorgwoningen, Arnhem, 2015, p. 4.

²³ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Vragen en antwoorden over mantelzorgwoningen, Arnhem, 2015, p. 7.

Hieronder staat, ter indicatie, een voorbeeld van de mogelijke kostprijs in Nederland voor een mantelzorgwoning van 54 m², geschikt voor twee personen:

- koopprijs: 58.000 euro;
- huurprijs: 550 euro;
- kosten voor de plaatsing: 9000 euro;
- contractvorm: 60 maanden;
- gebruiksperiode: 15 jaar.

Dit voorbeeld geeft de prijzen weer voor de kleinst mogelijke mantelzorgwoning (ongeveer 6 bij 9 meter). Verder variëren de koopprijzen tussen ongeveer 60.000 euro zoals in het voorbeeld, en 130.000 euro. De huur wordt in Nederland georganiseerd via woningcorporaties.²⁴

In Vlaanderen heeft die toepassing nog niet echt ingang gevonden. Op 25 januari 2019 liet de stad Gent wel weten dat ze als eerste openbaar bestuur in Vlaanderen een mobiele mantelzorgwoning in gebruik heeft genomen op de site van het woonzorgcentrum De Liberteyt.²⁵

4. Voorgestelde wijziging

De indieners van deze conceptnota pleiten voor een uitbreiding van het systeem van de zorgwoning naar mobiele mantelzorgwoningen. Daarvoor zal de definitie van zorgwonen in artikel 4.1.1, 18°, van de VCRO moeten worden aangepast: er zal een onderscheid moeten worden gemaakt tussen aanpassingen die binnen in het gebouw worden uitgevoerd en het plaatsen van aparte, mobiele mantelzorgwoningen. Daarnaast zal ook artikel 4.2.4 van de VCRO moeten worden aangepast. In paragraaf 1, eerste lid, staat nu: "De verwezenlijking van een ondergeschikte wooneenheid met het oog op de creatie van een vorm van zorgwonen is meldingsplichtig op voorwaarde dat de ondergeschikte wooneenheid verwezenlijkt wordt binnen het bestaande bouwvolume van de woning." De indieners van deze conceptnota zijn van mening dat door het creëren van de mogelijkheid om een mobiele mantelzorgwoning te plaatsen, een oplossing kan gegeven worden voor een aantal specifieke zorgsituaties. Anderzijds zijn ze er ook van overtuigd dat aan de hand van duidelijke voorwaarden de tijdelijkheid van die mantelzorgwoning moet worden gegarandeerd. Het parlementaire debat zal uitsluitsel geven over de voorwaarden waaraan die mobiele mantelzorgwoningen moeten voldoen.

Katrien SCHRYVERS
Katrien PARTYKA
Joke SCHAUVLIEGE
Maaïke DE RUDDER
Tinne ROMBOUTS
Lode CEYSSENS

²⁴ Camp, P., Wonen in de 21ste eeuw. Naar een hedendaags Utopia, Acco, Leuven, 2017, p. 136.

²⁵ "Stad Gent neemt mobiele mantelzorgwoning in gebruik" (<https://persruimte.stad.gent/170823-stad-gent-neemt-mobiele-mantelzorgwoning-in-gebruik>, 28 februari 2019).